

Registrace přípravků na ochranu rostlin do zeleniny z pohledu SZÚ

Hana Šumberová
Státní zdravotní ústav

Obsah prezentace

Role SZÚ v procesu registrace POR

Problémy při hodnocení

Přehled požadavků na reziduální studie

Menšinová použití

Role SZÚ v procesu řízení o povolení

Podle §33 zákona 326/2004 Sb. o rostlinolékařské péči:

Posouzení přípravku včetně jeho použití z hlediska ochrany zdraví zajišťuje Ministerstvo zdravotnictví na základě **hodnocení vypracovaného Státním zdravotním ústavem.**

Na základě hodnocení Státního zdravotního ústavu vydá

Ministerstvo zdravotnictví závazné stanovisko.

Závazné stanovisko v případech týkajících se použití přípravku v oblastech využívaných širokou veřejností nebo zranitelnými skupinami obyvatel **obsahuje i závěry k zákazu jeho použití nebo způsobu a možnosti jeho podmíněného použití.**

Role SZÚ v procesu řízení o povolení

Státní zdravotní ústav se sídlem v Praze

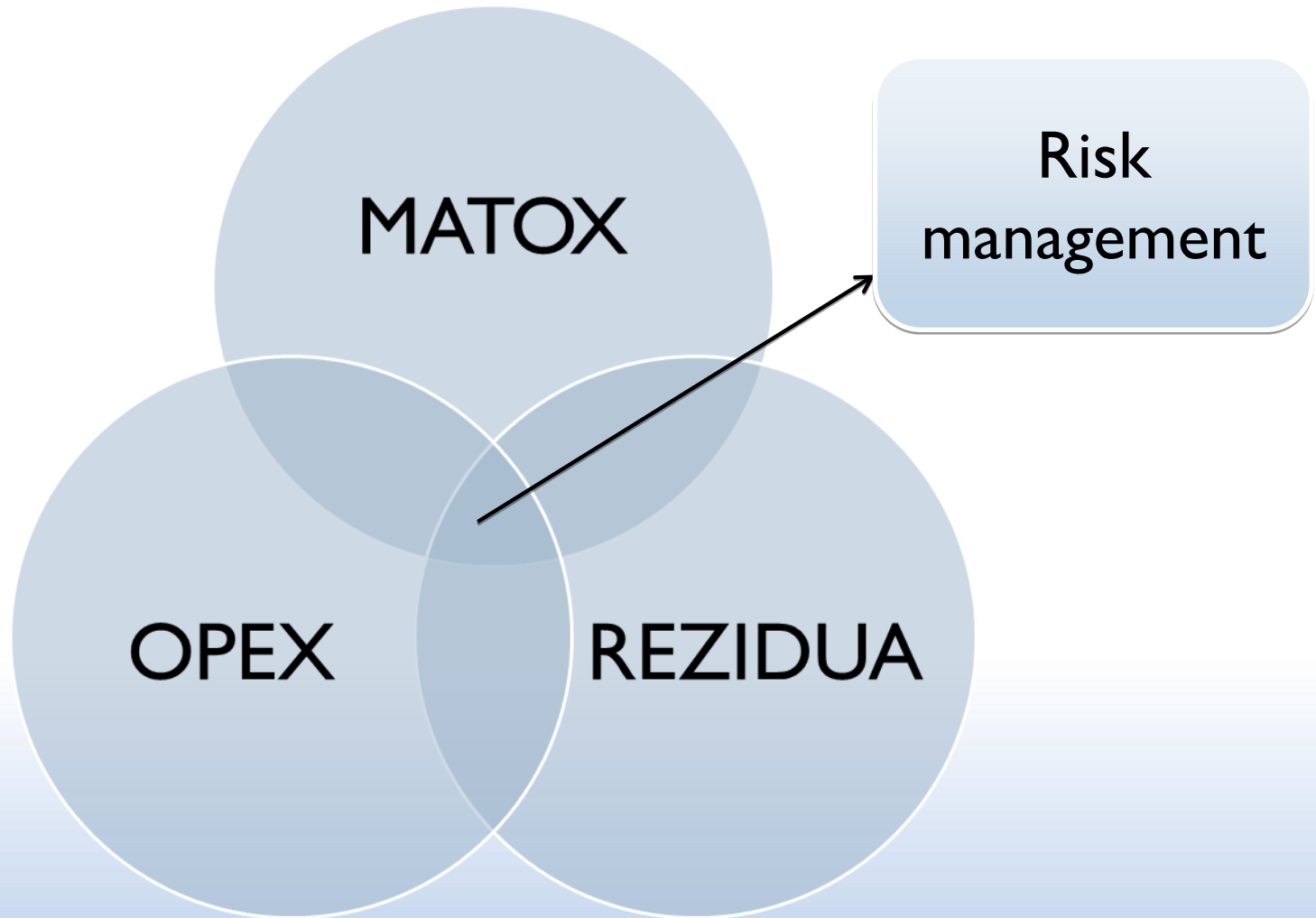
Centrum hygieny práce a pracovního lékařství

Oddělení chemické bezpečnosti

Hodnocení přípravku na ochranu rostlin z hlediska ochrany zdraví

MATOX

- ▶ *Mammalian Toxicology*, toxikologie savců, resp. lidí
  - ▶ Hodnotí **toxikologické vlastnosti účinné látky**, jejich metabolitů a samotného POR
  - ▶ Jsou brány v potaz všechny relevantní údaje o potencionálně nežádoucích účincích na zdraví nebo na podzemní vody
  - ▶ Výstup:
    - ▶ referenční hodnoty pro odhady expozic (AOEL, ADI, ARfD), kombinovaná expozice
    - ▶ dermální absorpce POR
    - ▶ klasifikace POR
    - ▶ stanovisko k nečistotám, metabolitům
-

OPEX

- ▶ *Operator Exposures*, expozice (nejen) operatora
  - ▶ Provádí odhady a hodnocení **nedietární expozice** obsluhy pracující s POR, okolních osob, místních obyvatel a pracovníků
  - ▶ Data získaná na základě kalkulačních modelů nebo expozičních studií
  - ▶ Zohledňuje např. způsob aplikace a jejich počet, dávku přípravku i ředění, možné cesty expozice jednotlivých skupin osob, kombinovanou expozici
  - ▶ Srovnání odhadu s přijatelnou úrovní expozice (AOEL)
  - ▶ Výstup: přijatelnost expozice, příp. podmínky, za kterých je expozice přijatelná
-

Rezidua

- ▶ Posouzení **dietární expozice reziduím** účinné látky a jejím metabolitům pomocí kalkulačních modelů
  - ▶ Pro většinu účinných látek stanoveny hodnoty **MRL** (maximální limit reziduí), viz. Nařízení (ES) č. 396/2005, které často novelizováno
  - ▶ Splnění limitu MRL posuzováno za základě **reziduálních studií**
  - ▶ Požadavky na pokusy na rostlinách týkající se množství reziduí jsou specifikovány v nařízení komise (EU) č. 283/2013
  - ▶ Výstup: zda při SZP nebude nekročeno MRL, přijatelnost expozice potravou
-

Risk management

Řízení rizik vychází ze závěrů všech hodnotitelských okruhů SZÚ, zohledňuje předpisy týkající se **ochrany lidského zdraví**.

- Provádí klasifikaci a označení z hlediska nebezpečnosti pro zdraví.
- Návrh omezení a zákazů.
- Podmínky použití POR
- Návrh opatření k ochraně zdraví.

Problémy vyskytující se při hodnocení

Aktuální přístupy k hodnocení a hodnoty nemusí být v souladu s předloženou dokumentací.

- ▶ EFSA Guidance on the assessment of exposure (EFSA Journal 2014;12(10):3874)
  - ▶ Změna referenčních hodnot.
  - ▶ Kombinovaná expozice
  - ▶ Změna definice reziduí pro účinnou látku.
  - ▶ Nedostatečné podklady co se týče reziduálních studií:
    - ▶ Pokusy v odpovídající zóně (Sever x Jih x Skleník)
    - ▶ Počet pokusů
    - ▶ Extrapolační podmínky
-

Přehled všeobecných podmínek reziduálních studií

- ▶ **Kvantifikace nejvyšší pravděpodobné hladiny reziduí** všech složek různých definic reziduí v ošetřených rostlinách při sklizni nebo vyskladnění **v souladu s navrženou SZP** (nebo kritičtější) a v případě potřeby stanovení rychlosti úbytku reziduí
  - ▶ Legislativní podklad:
    - ▶ Nařízení komise (EU) č. 283/2013
    - ▶ Guidance on comparability, extrapolation, group tolerances and data requirements for setting MRLs (SANCO 7525/VI/95 Rev. 10.3)
-

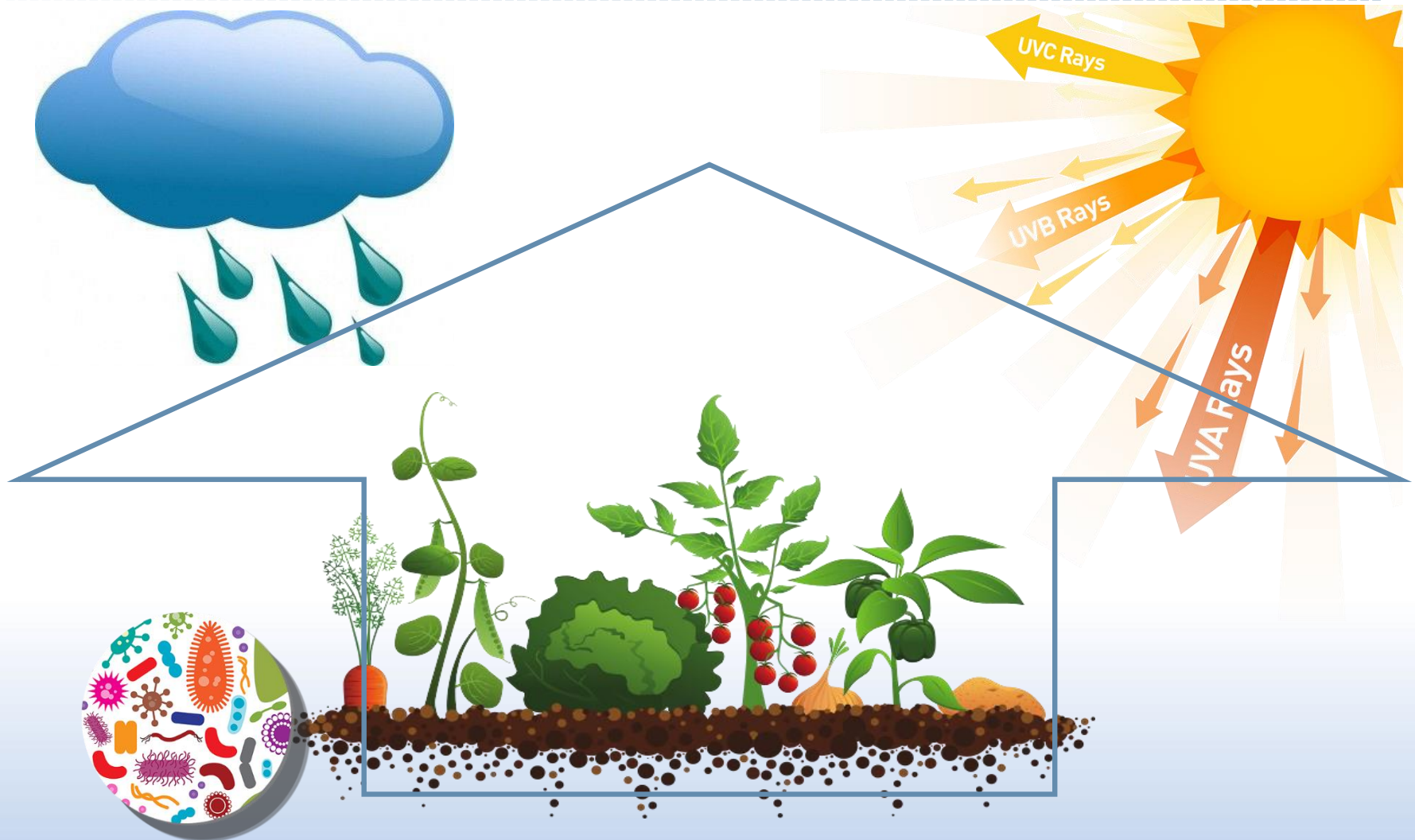
Přehled všeobecných podmínek reziduálních studií

- Použití venkovní nebo vnitřní, použití po sklizni
- Zohlednění oblasti pěstování - ČR patří do severní a centrální zóny (NEU)
- Rozptýlení pokusů obvykle alespoň do dvou vegetačních období

Degradace pesticidních látek

Srovnání úbytku reziduí ze studie

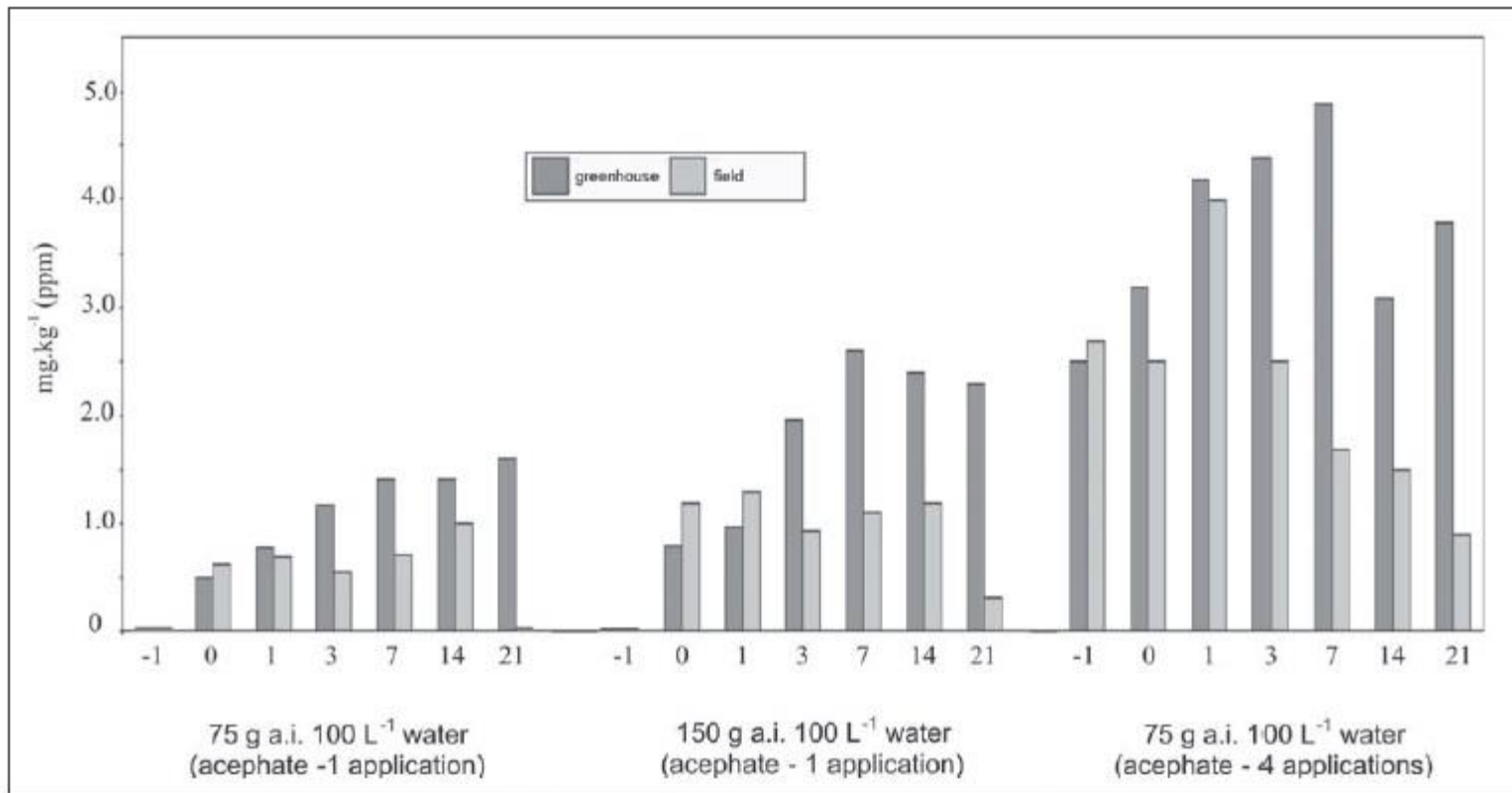

Figure 1. Metamidophos residues in tomato leaves under greenhouse and field cultivation. Piracicaba, ESALQ, 2002.

Zdroj: TREVISAN, L.R.P.; BAPTISTA, G.C.; PAPA, G. Acephate and methamidophos residues in greenhouse and in field grown tomatoes.

Horticultura Brasileira, Brasília, v.23, n.1, p.38-43, jan.-mar. 2005

Přehled všeobecných podmínek reziduálních studií

► Rozlišení majoritní a minoritní plodiny pro každou zónu

Group of crops	Major crops	Region		
		N	S	W
2. Vegetables				
(i) Root and tuber vegetables				
(a) Potatoes	Potatoes	X	X	X
(b) Tropical root and tuber vegetables				
(c) Other root and tuber vegetables except sugar beet	Beetroot Carrots	X X		X X
(ii) Bulb vegetables	Onions	X	X	X
(iii) Fruiting vegetables				
(a) Solanacea	Tomatoes Peppers	X X	X X	X X
(b) Cucurbits - edible peel	Cucumbers Courgettes	X		X X
(c) Cucurbits - inedible peel	Melons Watermelons		X X	X X
(d) Sweet corn				
(iv) Brassica vegetables				
(a) Flowering brassica	Cauliflower	X	X	X
(b) Head brassica	Head cabbage	X		X
(c) Leafy brassica				
(d) Kohlrabi				
(v) Leaf vegetables and fresh herbs				
(a) Lettuce and other salad plants including Brassicacea	Lettuce	X	X	X
(b) Spinach and similar (leaves)				
(c) Vine leaves				
(d) Water cress				
(e) Witloof				
(f) Herbs				
(vi) Legume vegetables (fresh)	Beans (with pods) Peas (without pods)	X X	X X	X X
(vii) Stem vegetables (fresh)	Leek	X		X
(viii) Fungi				
(ix) Seaweeds				

SANCO 7525/VI/95 Rev.
10.3

Přehled všeobecných podmínek reziduálních studií

- ▶ Počet pokusů pro každou zónu:
  - Min 8 pro hlavní (majoritní) plodiny
  - Min 4 pro méně významné (minoritní) plodiny

V případě hladiny reziduí <LOQ možnost snížení požadovaného počtu, tj. 4 na majoritní a 3 na minoritní plodiny

Přehled všeobecných podmínek reziduálních studií

► Možnosti extrapolace pokusů mezi plodinami

Code number	Group or Subgroup	Extrapolation			Allowed for treatments:			
		Trials available	Direction	Possible extrapolation	After forming of the edible part*	Before forming of the edible part*	Seed treatments	Post harvest*
0243000	Subgroup (c) leafy brassica	kales (0243020)	→	Whole subgroup (c) leafy brassica (0243000)	YES	YES		
		lettuces (0251020), pre-emergence*	→	Whole subgroup (c) leafy brassica (0243000), pre-emergence*		YES		
0250000	Leaf vegetables, herbs and edible flowers	4 trials on any major crop of the group Brassica vegetables (excluding brassica roots and brassica baby leaf crops) (0240000) + 4 trials on any major crop of the subgroup (a) lettuces and salad plants	→	Whole group Leaf vegetables, herbs and edible flowers (0250000), except subgroups: - (c) grape leaves and similar species (0253000); - (d) watercresses; - (e) witloofs/Belgian endives			YES	
0251000	Subgroup (a) lettuces and salad plants	lettuces (0251020) (trials from open leaf varieties*)	→	Whole subgroup (a) lettuces and salad plants (0251000)	YES	YES		
		lettuces (0251020), pre-emergence*	→	Whole subgroup (a) lettuces and salad plants (0251010), pre-emergence*		YES		
		lettuces (0251020) (trials from open leaf varieties*)	→	escaroles/broad leaved endives (0251030)	YES	YES		

Úskalí hodnocení pro menšinové použití

Rozšíření povolení na menšinová použití podle nařízení (ES) č. 1107/2009, článek 51 – **POR je již u nás povolen:**

- Dokumentace k hlavní registraci již zastaralá
- Hodnocení na národní úrovni nebo vzájemným uznáním
- Předložení doplňujícího dokumentačního souboru pro povolení,

dostatečný počet vhodných reziduálních studií

- Spolupráce s držitelem povolení k POR
  - Zajištění přístupových práv i od jiných firem a sdružení
  - Vypracování vlastních studií
-

Úskalí hodnocení pro menšinové použití

Vzájemné uznávání povolení podle nařízení (ES) č. 1107/2009, článek 40, odst. 2. –

POR u nás povolen není:

- Prokázání, že použití je v obecném zájmu
- Použití stejné jako v referenčním členském státu
- Převzetí hodnocení, pokud nejsou větší výhrady vůči dokumentaci
- Je potřeba si zajistit v ČR distributora, který vypracuje návrh Etk a BL v ČJ

Shrnutí

Hodnocení SZÚ

- založeno legislativě EU a ČR,
- respektuje příslušné guidances,
- zohledňuje aktuální vědecké poznatky.

Cílem je zajištění ochrany zdraví uživatele i spotřebitele.

<http://szu.cz/tema/pripravky-na-ochranu-rostlin>

<http://szu.cz/tema/hodnoceni-pripravku-informace-pro-zadatele>

hana.sumberova@szu.cz

